

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Enheten för samhällsplanering

Yttrande över betänkandet En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande (SOU 2023:72)

LRF tackar för möjligheten att besvara ovan rubricerade remiss och vill härmed anföra följande.

Detta betänkande hanterar överhuvudtaget inte hur kommunens hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande påverkar den jordbruksmark som ska producera livsmedel till de människor som bor i de byggnader som kommunen uppför. Ordet ”jordbruksmark” förekommer endast en enda gång, ändå sker det i ett sammanhang som beskriver hur dagvatten från tätorten faktiskt kan påverka förutsättningarna att bruka jordbruksmarken. Det saknas även resonemang kring hur kommunernas hantering av vattenfrågor ska förhindra översvämningar och negativ påverkan av skogsmark eller mark generellt utanför tätorten.

Ökad areal av hårdgjorda ytor skapar mer dagvatten som rinner till landsbygden och i kombination med en ökad förekomst av extremväder är det tydligt att vattenproblematiken tilltar. De stora brister samhället har i sin förmåga att hantera extremväder kostar på för livsmedelsproduktionen. Kommunernas hantering av dagvatten är en sådan brist som är av vikt att komma till rätta med.

Landets kommuner bebygger och asfalterar stora ytor varje år varav cirka 600 hektar är jordbruksmark. All mark, oavsett ursprung, som hårdgörs skapar dagvatten. Problemet som kommunernas dagvatten ibland skapar för jordbruket fanns redan före klimatförändringen men förvärras av extremväder. Dimensionen på jordbruksdiken är t. ex. gjorda för maxflöden i åkermark som är i intervallet 1 till 3 liter per sekund. Maxflödet från en hårdgjord yta blir densamma som den maximala nederbörden. SMHI:s definition av skyfall är 50 mm per timme eller minst 1 mm per minut. Det senare motsvarar cirka 167 liter per sekund och hektar och hårdgjorda ytor kan omfatta många hektar. Den kommunal bräddningen skadar förstås jordbruksdiken och jordbruksmark.

LRFs anser att det är av yttersta vikt att kommunerna hanterar sitt dagvatten på ett sätt som inte skadar jord- eller skogsbruket och att det framgår av det regelverk som styr vattenfrågorna i kommunernas planläggning. Betänkandet innehåller inga förslag på hur kommunerna ska hantera översvämningar av annan mark än bebyggd mark. Därtill behöver lagstiftningen ha den dynamik som krävs för att täcka in extremvädersituationer.

För att minska risken fler översvämningar krävs en samplanering av vatten mellan stad och land i ett avrinningsområde. Det finns inte idag och behöver därför utvecklas. Den klimatanpassningsutredning (SOU 2017:42) som genomfördes senast hade inte med landsbygdens perspektiv vilket är mycket beklagligt. Det är omöjligt att hantera översvämningssproblematiken eller föroreningars förflyttningar mellan stad och land utan att ha ett helhetsgrepp över all avrinning i landet.

LRF kan dessvärre inte se att betänkandet har löst några problem i kommunernas vattenfrågor vid planläggning och byggande när inte all areal i kommunerna ingår i frågeställningarna. Vattnet försvinner inte vid stadens kant. Det fortsätter till den landsbygd som försör städerna med livsmedel och inte minst de råvaror som byggnationerna produceras av.

Stockholm 2024-06-10

Magnus Kindbom
Enhetschef
Näringspolitisk Analys

Helena Andreason
Jurist Miljö & Vatten
Näringspolitisk Analys